

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden för vissa projekt avseende det transeuropeiska transportnätet samt till lagar om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar samt 74 § i banlagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden för vissa projekt avseende det transeuropeiska transportnätet samt till lagar om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar samt 74 § i banlagen (RP 290/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 23/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden för vissa projekt avseende det transeuropeiska transportnätet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav vid tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/1187 om rationaliseringsåtgärder för att påskynda förverkligandet av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T), nedan *direktivet*.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på projekt som gäller byggande, anpassning eller ändring av transportinfrastrukturen och som gäller

1) i bilagan till direktivet avsedda på förhand identifierade avsnitt av det transeuropeiska transportnätets stomnät,

2) sådana i 3 § 7 punkten avsedda stomnätskorridorer i det transeuropeiska transportnätet vars totala kostnader överstiger 300 000 000 euro.

Denna lag ska när det gäller projekt som avses i 1 mom. tillämpas på följande förfaranden:

1) de förfaranden enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) som gäller hörande om miljökonsekvensbeskrivningen enligt 20 § i den lagen, kontaktmyndighetens motiverade slutsats enligt 23 § i den lagen eller uppdatering av den motiverade slutsatsen enligt 27 § i den lagen,

2) godkännandeförfaranden för vägplaner enligt 21 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005),

3) godkännandeförfaranden för järnvägsplaner enligt 14 § i banlagen (110/2007),

4) förfaranden för byggnadstillstånd enligt 79 § i luftfartslagen (864/2014),

5) miljötillståndsförfaranden enligt 27 § i miljöskyddslagen (527/2014),

6) tillståndsförfaranden enligt vattenlagen (587/2011),

7) undantagsförfaranden enligt 31 § i naturvårdslagen (1096/1996) samt undantagsförfaranden enligt 48 § 2 mom. och 49 § 3 och 4 mom. i den lagen,

8) förfaranden för bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999), förfaranden för åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen, förfaranden för rivningslov enligt 127 § i den lagen och förfaranden för tillstånd för miljöåtgärder enligt 128 § i den lagen,

9) förfaranden för inlösningsstillstånd enligt 5 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977),

10) tillståndsförfaranden enligt 4 § i marktäktslagen (555/1981),

11) förfaranden för samtycke till byggande inom den ekonomiska zonen enligt 7 § i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004).

Denna lag tillämpas dock inte på sådana projekt som enbart hänför sig till telematikapplikationer, ny teknik eller innovationer som avses i artiklarna 31 och 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU, nedan *TEN-T-förordningen*.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *transeuropeiska transportnätet* det transportnät som avses i TEN-T-förordningen,

2) *uropeisk samordnare* en sådan europeisk samordnare som utsetts i enlighet med artikel 45 i TEN-T-förordningen,

3) *projektansvarig* den som ansöker om tillstånd för genomförande av ett projekt eller den myndighet som har tagit initiativ till projektet,

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

4) *gränsöverskridande projekt* ett projekt som omfattar ett gränsöverskridande avsnitt mellan två eller flera medlemsstater,

5) *behörig myndighet* en myndighet som är behörig i de förfaranden som avses i 2 § 2 mom. och enligt de bestämmelser som anges i det momentet,

6) *på förhand identifierade avsnitt av stomnätet* sådana avsnitt som identifieras i bilagan till direktivet,

7) *stomnätskorridor* en transportkorridor i stomnätet enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1153 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014.

4 §

Utsedd myndighet

Transport- och kommunikationsverket är den utsedda myndighet som avses i direktivet.

Transport- och kommunikationsverket fungerar som kontaktpunkt för den projektansvarige och för de myndigheter som ansvarar för de förfaranden som avses i 2 § 2 mom. samt vid gränsöverskridande projekt för den utsedda myndigheten i den andra EU-medlemsstaten och för de europeiska samordnarna.

Transport- och kommunikationsverket ska i samarbete med de behöriga myndigheterna sörja för den rådgivning som ges den projektansvarige i fråga om de förfaranden enligt 2 § 2 mom. som projektet förutsätter, för ordnandet av förhandsöverläggning samt för uppgifter i anslutning till den tidsfrist som anges i denna lag och till uppföljningen av den.

2 kap.

Ordnande av förfaranden

5 §

Förhandsöverläggning

Innan den anmälan som avses i 6 § 1 mom. lämnas in kan Transport- och kommunikationsverket på eget initiativ, eller på begäran av en annan myndighet som behandlar ärendet eller den projektansvarige, ordna förhandsöverläggning med den projektansvarige och de centrala myndigheterna. Förhandsöverläggningen har till syfte att främja helhetshanteringen av de förfaranden enligt 2 § 2 mom. som förutsätts i projektet, att främja informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna samt att öka utredningarnas och handlingarnas kvalitet och tillgänglighet och skapa smidigare förfaranden.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

6 §

Anmälan om projekt

Den projektansvarige ska samtidigt som den inleder det första förfarandet enligt 2 § 2 mom. göra en anmälan om projektet till Transport- och kommunikationsverket.

I anmälan ska det ingå en beskrivning av projektet, en kostnads kalkyl för projektet och uppgift om sådana avslutade eller pågående administrativa förfaranden som hänför sig till projektet. Transport- och kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter om den information som ska lämnas i anmälan.

Transport- och kommunikationsverket ska inom fyra månader från mottagandet av anmälan fatta beslut om att en i 7 § 1 mom. avsedd tidsfrist börjar löpa eller uppmana den projektansvarige att komplettera anmälan. Transport- och kommunikationsverket ska lämna de behöriga myndigheter som enligt anmälan deltar i behandlingen av projektet en underrättelse om beslutet.

7 §

Tidsfrist

Den tid som åtgår för de förfaranden enligt 2 § 2 mom. som ett projekt förutsätter får sammanlagt inte överskrida fyra år.

De behöriga myndigheterna ska behandla de ärenden som gäller förfarandena enligt 2 § 2 mom. inom den tidsfrist som anges i 1 mom. Om ett projekt förutsätter flera av de förfaranden som avses i 2 § 2 mom., ska de behöriga myndigheterna genom samarbete sörja för att tidsfristen iakttas och vid behov komma överens om handläggningstiderna. Transport- och kommunikationsverket ska vid behov bistå de behöriga myndigheterna i att komma överens om handläggningstiderna för förfarandena.

Närmare bestämmelser om förfarandet mellan de behöriga myndigheterna i situationer som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Beräkningen av tidsfristen

Den tidsfrist som anges i 7 § 1 mom. börjar löpa den dag då den projektansvariges i 6 § avsedda anmälan om projektet har inkommit.

Tidsfristen löper ut när det sista beslutet om ett förfarande som avses i 2 § 2 mom. fattas.

I tidsfristen räknas inte in

1) den tid under vilken den sökande inte har något ärende som gäller ett i 2 § 2 mom. avsett förfarande anhängigt,

2) den tid under vilken komplettering av en ansökan, en framställning om godkännande eller någon annan handling som krävs för ett förfarande som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag görs på uppmaning av den behöriga myndigheten,

3) behandling av ärenden som gäller sökande av ändring i beslut om sådana förfaranden som avses i 2 § 2 mom.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

En förutsättning för att de perioder som avses i 3 mom. 2 och 3 punkten inte ska räknas in i tidsfristen är att sökanden inte har andra förfaranden som avses i 2 § 2 mom. anhängiga.

Närmare bestämmelser om beräkningen av tidsfristen enligt 1—4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen

Transport- och kommunikationsverket ska på eget initiativ eller på ansökan av den projektansvarige eller en behörig myndighet förlänga en i 7 § 1 mom. avsedd tidsfrist för slutförande av de förfaranden som avses i 2 § 2 mom., om det krävs för att ärendet ska kunna behandlas på behörigt sätt eller av någon annan grundad anledning. En förlängd tidsfrist får förlängas en ytterligare gång under samma förutsättningar.

Transport- och kommunikationsverket ska besluta om avbrott i tidsfristen, om den projektansvarige lämnar in en ansökan om detta. Avbrott i tidsfristen ska sökas för viss tid.

Närmare bestämmelser om förfarandet för förlängning av tidsfristen och för avbrytande av tidsfristen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Upphörande av beräkningen av tidsfrist

Transport- och kommunikationsverket kan besluta att beräkningen av en tidsfrist enligt 7 § 1 mom. ska upphöra. Beslutet kan fattas på ansökan av den projektansvarige eller om ett förfarande som avses i 2 § 2 mom. av skäl som beror på den projektansvarige varit avbrutet i minst ett års tid i en följd.

11 §

Uppföljning av tidsfristen

Transport- och kommunikationsverket ska följa hur den tidsfrist som avses i 7 § 1 mom. iaktas.

Till en handling som gäller inledande av ett i 2 § 2 mom. avsett förfarande ska den anmälan som avses i 6 § 1 mom. fogas. Den projektansvarige ska underrätta Transport- och kommunikationsverket om inledande av ett ärende som gäller ett i 2 § 2 mom. avsett förfarande.

Den behöriga myndigheten ska inom skälig tid underrätta Transport- och kommunikationsverket om att det gjorts en begäran om komplettering i ett förfarande enligt 2 § 2 mom. som gäller ett projekt, om att kompletteringen inkommit och om att beslut i ärendet fattats.

Närmare bestämmelser om innehållet i den behöriga myndighetens underrättelseskyldighet enligt 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

12 §

Anvisningar

Transport- och kommunikationsverket ska se till att det i det allmänna datanätet finns allmänna anvisningar om de eventuella tillstånd, beslut och utlåtanden som krävs för genomförandet av projekt. Transport- och kommunikationsverket svarar för samordningen av sammanställningen, för publiceringen och för uppdateringen av anvisningarna. De behöriga myndigheterna deltar i sammanställningen och uppdateringen av anvisningarna i fråga om de i dessa lag avsedda förfaranden som hör till deras behörighet.

13 §

Samarbete vid gränsöverskridande projekt

Vid gränsöverskridande projekt ska Transport- och kommunikationsverket samarbeta med den andra EU-medlemsstatens utsedda myndighet och med de europeiska samordnarna för att samordna tidsplanerna för tillståndsförfaranden och andra godkännandeförfaranden och för att komma överens om en gemensam tidsplan för förfarandena.

Transport- och kommunikationsverket ska förse de europeiska samordnarna med information om förfaranden enligt 2 § 2 mom. vid gränsöverskridande projekt.

Om den tidsfrist som avses i 7 § 1 mom. inte iakttas, ska Transport- och kommunikationsverket på begäran av en europeisk samordnare informera denne om vilka åtgärder som vidtagits eller som kommer att vidtas för att tillståndsförfarandet ska kunna slutföras så snart som möjligt.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

14 §

Offentlig upphandling vid gränsöverskridande projekt

Om upphandlingsförfarandena för ett gränsöverskridande projekt som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag genomförs av en gemensam enhet för flera medlemsstater i Europeiska unionen, ska den nationella lagstiftningen i en av medlemsstaterna tillämpas på upphandlingen. Vilken lagstiftning som ska tillämpas på upphandlingen bestäms på basis av den gemensamma enhetens säte, om man inte kommer överens om något annat i ett avtal mellan de berörda medlemsstaterna.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om offentlig upphandling som genomförs av en gemensam enhet gäller också offentlig upphandling som genomförs av ett dotterbolag till en gemensam enhet.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

15 §

Rätt till information

Bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets rätt att få information samt om lagring och insamlande av information finns i 233 § i lagen om transportservice (320/2017).

16 §

Sökande av ändring i Transport- och kommunikationsverkets beslut

Omprövning av ett beslut som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av denna lag får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas inte på projekt för vilka de förfaranden som avses i 2 § 2 mom. har inletts före den 10 augusti 2023.

Lag

om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) 4, 84, 103 och 104 §, sådana de lyder, 4 § i lag 980/2018, 84 § i lag 566/2016 och 103 och 104 § i lag 1501/2019, och

fogas till lagen en ny 4 a § och till 99 §, sådan den lyder i lag 980/2018, ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

Landsvägar

En landsväg är en statsägd väg eller en väg som innehas med vägrätt och som har anvisats för allmän trafik och förvaltas av Trafikledsverket. Landsvägarna är beroende på sin betydelse för trafiken riksvägar, stamvägar, regionala vägar eller förbindelsevägar.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

Riksvägarna betjänar långväga trafik som är riksomfattande eller rör sig över landskapsgränserna. Stamvägarna kompletterar nätet av riksvägar och betjänar trafiken inom landskapen. De regionala vägarna betjänar trafiken inom de ekonomiska regionerna och förbinder dem med riksvägar och stamvägar. De övriga landsvägarna är förbindelsevägar. Närmare bestämmelser om på vilka grunder landsvägarna ska klassificeras som riksvägar, stamvägar, regionala vägar och förbindelsevägar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

De landsvägar som hör till det nationellt viktiga stomnätet förbinder de största nationella och internationella centrumen och knutpunkterna med varandra samt betjänar särskilt den långväga trafiken. Närmare bestämmelser om till vilka delar landsvägarna hör till stomnätet utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

En landsväg kan vara en motorväg eller motortrafikled eller annan väg avsedd för trafik av en viss art. Närmare bestämmelser om motorvägars och motortrafikleders tekniska egenskaper utfärdas genom förordning av statsrådet. En landsväg kan även vara avsedd att användas endast på vintern (*särskild vinterväg*).

4 a §

Framställning om en landsvägs funktionella klass

Trafikledsverket gör en framställning till Transport- och kommunikationsverket om att en landsväg ska klassificeras som riksväg eller stamväg och om att en riksväg eller stamväg ska ändras till en regional väg eller förbindelseväg samt en framställning om funktionell klass som berör flera närings-, trafik- och miljöcentralers område. En närings-, trafik- och miljöcentral gör en framställning om att en landsväg ska klassificeras som regional väg eller förbindelseväg.

Den som svarar för en framställning som avses i 1 mom. ska ge andra i 11 § avsedda myndigheter som svarar för väghållningen och som ärendet gäller samt de kommuner och landskapsförbund på vars område landsvägen är belägen möjlighet att delta i beredningen av framställningen. Innan framställningen godkänns ska den som svarar för framställningen begära utlåtande av de ovannämnda kommunerna och landskapsförbunden samt ge tillfälle att framföra åsikter. Framställningen ska i detta syfte delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen (434/2003). Kungörelsen och framställningen ska dock hållas tillgängliga i 30 dagar utan avbrott. Information om kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras i de kommuner där landsvägen är belägen. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015).

En framställning som avses i 1 mom. kan beredas som en del av en vägplan. Då iakttas vad som i 2 kap. föreskrivs om utarbetandet av en vägplan. När en framställning bereds som en del av en vägplan ska framställningen om landsvägens funktionella klass med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. göras av den aktör som enligt 15 f § ansvarar för utarbetandet av vägplanen.

84 §

Ersättningsfria överlåtelse

Staten har inte rätt till ersättningar enligt denna lag. Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning. Statsrådet kan av särskilda skäl besluta på annat sätt om statens rätt till ersättning.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

När en enskild väg eller en gata ändras till landsväg övergår väglagets eller vägdelägarnas väg-område och gatuområde utan ersättning till väghållaren.

99 §

Beslutsfattande

Transport- och kommunikationsverket fastställer om en landsväg klassificeras som en riksväg, stamväg, regional väg eller förbindelseväg.

103 §

Delgivning och delfående av beslut

Transport- och kommunikationsverket sänder besluten om godkännande av utredningsplaner och vägplaner samt om förlängning av deras giltighetstid och om fastställande av en landsvägs funktionella klass till närings-, trafik- och miljöcentralen och väghållaren. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska delge beslutet offentligt genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras i de kommuner vars område planen gäller. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen.

Ett sådant beslut om godkännande av en vägplan som är av ringa betydelse kan delges genom bevislig delgivning. Bestämmelser om bevislig delgivning finns i förvaltningslagen. Bestämmelser om delgivning av beslut på elektronisk väg finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

104 §

Meddelande om beslut till dem som gjort en anmärkning och till myndigheterna

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska samtidigt när ett beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan delges offentligt i enlighet med 103 §, genom vanlig delgivning meddela om beslutet till dem som gjort en anmärkning om planen och vars adresser är kända. Bestämmelser om vanlig delgivning finns i förvaltningslagen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska meddela kommunen och landskapsförbundet samt vid behov även andra myndigheter om beslut om godkännande av och om förlängning av giltighetstiden för en utredningsplan och en vägplan samt om beslut om fastställande av en landsvägs funktionella klass. Information om var och hur länge beslutet hålls tillgängligt ska bifogas meddelandet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en vägplan som är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om planen har lagts fram på det sätt som avses i 27 § 2 mom. före ikraftträdandet.

Riksdagens svar RSv 243/2022 rd

Lag

om ändring av 74 § i banlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i banlagen (110/2007) 74 §, sådan den lyder i lag 998/2018, som följer:

74 §

Ersättningsfria överlåtelser

Staten har inte rätt att av Trafikledsverket få ersättningar enligt denna lag. Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning. Statsrådet kan av särskilda skäl besluta på annat sätt om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 20.1.2023

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare